

Novela Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi iz 2005.

Sanja Duspara*

Uvod

Sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj (RH) reguliran je Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi iz 2001. (u daljnjem tekstu: Zakon).¹ Prva značajnija promjena Zakona usvojena je 2005. (u daljnjem tekstu: Novela).² Novelom su dograđene i precizirane pojedine zakonske odredbe kako bi se otklonile dvojbe u primjeni određenih instituta. S druge strane, Novela je uvela i neka potpuno nova rješenja. Njome se pokušalo stvoriti uvjete za kvalitetnije djelovanje lokalne i područne (regionalne) samouprave u cilju daljnjeg jačanja i razvitka tog sustava.

Među najvažnijim su novinama ustanovljivanje *velikog grada* kao novog tipa jedinice lokalne samouprave i definiranje njegova djelokruga te stvaranje uvjeta za daljnju *decentralizaciju* poslova i jačanje ingerencija jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Osim toga, Novelom su uređena i pitanja koja se odnose na program *najbolje prakse* (u smislu motiviranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u provedbi najbolje prakse), osnivanje i izbor *poglavarstva u svim*

---

* Sanja Duspara, dipl. iur., Stručna služba Vlade Republike Hrvatske

¹ Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje i 129/05).

² Novela Zakona (NN 129/05) objavljena je u *Narodnim novinama* 31. listopada 2005., a stupila je na snagu osmoga dana od dana objave, odnosno 8. studenoga 2005.

jedinicama lokalne samouprave (neovisno o broju stanovnika), ostvarivanje prava pripadnika *nacionalnih manjina* na zastupljenost u izvršnim i upravnim tijelima sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina. Novelom je osnovana ustanova za osiguranje i provedbu kontinuirane *edukacije* službenika i lokalnih dužnosnika. Drugačije je reguliran i institut *nadzora nad zakonitošću* rada i akata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Program najbolje prakse (*best practice*)

Novelom je predviđeno da se općinama, gradovima i županijama mogu dodijeliti godišnja priznanja za doprinos razvoju i jačanju lokalne i područne (regionalne) samouprave u RH. Ta priznanja dodjeljuje Vlada na prijedlog nacionalnog saveza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (čl. 11.a). Navedena odredba ima cilj motivirati te jedinice u provedbi najbolje prakse te ujedno usmjeriti i na razmjenu iskustva između jedinica u provedbi najbolje prakse. Program najbolje prakse dio je međunarodnog projekta pokrenutog od Vijeća Europe, a u RH ga provodi Savez Udruge gradova i Udruge općina pod pokroviteljstvom Središnjeg državnog ureda za upravu (SDUU) i Vijeća Europe.

Decentralizacija poslova i institut velikog grada

Novelom je proširen djelokrug jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Kod propisivanja određenih poslova iz samoupravnog djelokruga općina, gradova, velikih gradova i županija riječ je samo o usklađivanju s posebnim zakonima.

U odnosu na djelokrug poslova općina i gradova, Novelom su, uz dosadašnje poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, propisani i poslovi koji se odnose na promet na području općine odnosno grada kao i ostali poslovi sukladno posebnim zakonima. Što

se tiče propisivanja poslova koji se odnose na promet na području općine odnosno grada, riječ je o usklađivanju sa Zakonom o sigurnosti prometa na cestama (NN 105/04). Jednako tako, u pogledu propisivanja poslova iz samoupravnog djelokruga velikih gradova i županija koji se odnose na održavanje javnih cesta, riječ je o usklađivanju sa Zakonom o javnim cestama (NN 180/04).

Ono što je doista novina u domaćem zakonodavstvu jest uvođenje instituta velikog grada. Njegovim se uvođenjem otvara prostor za daljnju decentralizaciju, a ujedno otvara mogućnost da se posebnim zakonima proširi djelokrug poslova velikih gradova. Novela definira velike gradove kao jedinice lokalne samouprave koje su ujedno gospodarska, financijska, kulturna, zdravstvena, prometna i znanstvena središta razvitka šireg okruženja i koje imaju više od 35.000 stanovnika. Prema popisu stanovništva iz 2001., u Hrvatskoj ima 16 gradova s više od 35.000 stanovnika. Novelom je propisan i djelokrug velikih gradova kao i gradova sjedišta županija (čl. 4.).

Veliki gradovi i gradovi sjedišta županija u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a odnose se na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području, održavanje javnih cesta, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja, kao i ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Upravo su poslovi koji se odnose na izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja dosadašnji poslovi državne uprave koji se povjeravaju velikim gradovima.

Zakonodavac očito smatra da veliki gradovi i gradovi koji su sjedišta županija imaju dovoljan gospodarski, financijski i kadrovski potencijal za obavljanje šireg opsega poslova od onog koji imaju općine i gradovi te je na njih moguće prenijeti dodatne ingerencije. Time je napušteno izjednačivanje djelokruga svih lokalnih jedinica, što je u prvom redu pogađalo velike gradove.

Isti se poslovi povjeravaju i županijama. Novela propisuje da županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnoga

(regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na obrazovanje, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja velikoga grada te ostale poslove sukladno posebnim zakonima (čl. 5.). Ona to obavlja za područje županije koje je izvan područja velikoga grada. Time je definiran i diferenciran djelokrug velikih gradova i županija.

To je osnova za daljnju decentralizaciju koja će uslijediti i koju će omogućiti posebni zakoni. Prema važećim propisima, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola u djelokrugu je ureda državne uprave u županijama, kao tijela državne uprave. Posebnim zakonima navedeni bi se poslovi povjerili velikim gradovima i županijama. Riječ je o Zakonu o gradnji (NN 175/03 i 100/04) i Zakonu o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98, 61/01, 32/02 i 100/04). Veliki gradovi i županije kojima se dodjeljuju ti poslovi državne uprave preuzet će službenike, poslove i pismohranu u skladu s posebnim zakonom koji će propisati postupak i rokove preuzimanja (čl. 32. Novele).

Osnivanje poglavarstva u manjim jedinicama lokalne samouprave

Novela je donijela nove i značajnije promjene unutarnjeg ustroja jedinica lokalne samouprave. Riječ je o osnivanju i izboru poglavarstva u svim jedinicama lokalne samouprave bez obzira na broj stanovnika. Prema prijašnjim zakonskim odredbama, općine i gradovi do 3.000 stanovnika nisu imali poglavarstvo kao izvršno tijelo, već je njegove dužnosti obavljalo predstavničko tijelo. Jednako tako, općine i gradovi od 3.001 do 10.000 stanovnika statutom su mogli odrediti da za obavljanje izvršnih poslova ne biraju poglavarstvo, već da dužnosti poglavarstva obavlja predstavničko tijelo. U takvim jedinicama dužnost općinskog načelnika odnosno gradonačelnika obavljao je predsjednik općinskog odnosno gradskog vijeća, dok je dužnost zamjenika općin-

skog načelnika odnosno gradonačelnika obavljao potpredsjednik općinskog odnosno gradskog vijeća.

Novelom se ujednačuje unutarnji ustroj svih jedinica lokalne samouprave, neovisno o broju stanovnika. Sve jedinice lokalne samouprave imaju poglavarstvo kao izvršno tijelo. U tom smislu, izmijenjena odredba čl. 44. Zakona regulira da izvršne poslove u općini obavlja općinsko poglavarstvo, u gradu gradsko poglavarstvo, a u županiji županijsko poglavarstvo.

Sve jedinice lokalne samouprave koje nisu imale poglavarstvo bile se dužne uskladiti statute i druge opće akte s Novelom u roku 90 dana od njezina stupanja na snagu.³ Treba napomenuti da se taj rok od 90 dana odnosi isključivo na usklađivanje statuta i drugih općih akata sa Zakonom, a ne i na početak funkcioniranja odnosno poglavarstava. Dakle, one jedinice koje nisu imale poglavarstvo dužne su u svojim statutima i općim aktima predvidjeti poglavarstvo kao izvršno tijelo i općinskog načelnika odnosno gradonačelnika kao predsjednika poglavarstva.

Kako se statutom detaljnije uređuju ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela lokalnih jedinica, statutom je potrebno odrediti i broj članova poglavarstva, broj zamjenika općinskog načelnika odnosno gradonačelnika, profesionalno ili volontersko obavljanje dužnosti općinskog načelnika odnosno gradonačelnika i njegova/njegovih zamjenika, način izbora općinskog načelnika odnosno gradonačelnika, način izbora članova poglavarstva te zastupljenost predstavnika nacionalne manjine u izvršnom tijelu ako su ostvarili razmjernu zastupljenost u predstavničkom tijelu.

Postavlja se pitanje roka u kojem je predstavničko tijelo općine odnosno grada koje nije imalo ustrojeno poglavarstvo dužno *izabrati* općinskog načelnika odnosno gradonačelnika. Rok je moguće izvesti iz odredbe čl. 52/2. i 84/1/4. Zakona, prema kojoj Vlada, na prijedlog SDUU, raspušta predstavničko tijelo ako ne izabere općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana u roku 30 dana od dana konstituiranja predstavničkog tijela ili od iskazanog nepovjerenja općinskom načelniku, gradonačelniku odnosno županu ili poglavarstvu u cjelini,

³ Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na koje se promjene odnose trebale su uskladiti statute i druge opće akte u roku 90 dana od dana stupanja na snagu Novele (čl. 33.).

odnosno od podnošenja ostavke općinskog načelnika, gradonačelnika ili župana. Može se zaključiti da je u roku 30 dana od isteka roka od 90 dana za usklađivanje statuta potrebno izabrati općinskog načelnika odnosno gradonačelnika. Nije nužno da se poglavarstvo izabere na istoj sjednici predstavničkog tijela na kojoj je izabran općinski načelnik odnosno gradonačelnik, već se ono može izabrati i na drugoj sjednici. Isto tako, nije nužno na istoj sjednici izabrati sve članove poglavarstva.

Izbor poglavarstva

Novela omogućuje drugačiji način izbora članova poglavarstva. Propisuje se da članove poglavarstva bira predstavničko tijelo na prijedlog općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana, u skladu sa Zakonom i statutom, većinom glasova svih članova na vrijeme od četiri godine (čl. 14. Novele). Članovi poglavarstva dakle više ne moraju biti iz reda članova predstavničkog tijela, nego se mogu birati i iz reda ostalih građana. Prema Noveli, i pročelnici upravnih tijela mogu biti birani za članove poglavarstva, što dosad nisu mogli biti. Pročelnik može biti izabran za člana poglavarstva na temelju samog Zakona, neovisno o tome je li ta mogućnost predviđena statutom lokalne jedinice.

Novelom su propisani razlozi za razrješenje pročelnika, ali i prava razriješenog pročelnika (novi čl. 53.a). Nova odredba propisuje da upravnim tijelima upravljaju pročelnici koje na temelju javnog natječaja imenuje poglavarstvo te taksativno navodi razloge za razrješenje pročelnika. Poglavarstvo može razriješiti pročelnika:

1. ako pročelnik sam zatraži razrješenje,
2. ako nastanu takvi razlozi koji po posebnim propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka radnog odnosa,
3. ako pročelnik ne postupa po propisima ili općim aktima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ili neosnovano ne izvršava odluke tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ili postupa protivno njima,
4. ako pročelnik svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroči jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave veću štetu, ili ako zanemaruje ili nesavjesno obavlja svoje dužnosti

koje mogu štetiti interesima službe u obavljanju poslova jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Razriješeni pročelnik raspoređuje se na drugo slobodno radno mjesto u jedno od upravnih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, za koje ispunjava stručne uvjete. Na prava, obveze i odgovornosti kao i druga pitanja u svezi s radom pročelnika koja nisu uređena Zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje radni odnos službenika i namještenika u tijelima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Na lokalne službenike i namještenike primjenjuje se i ostaje na snazi Zakon o državnim službenicima i namještenicima iz 2001.⁴ sve do stupanja na snagu posebnog zakona kojim će se urediti njihova prava, obveze i odgovornosti, kako je i propisano u novom Zakonu o državnim službenicima iz 2005.⁵ Nažalost, odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima teško su primjenjive na lokalne službenike i zbog toga je često nejednako reguliran radnopravni status lokalnih službenika. Naime, odredbe Zakona koje se odnose na plaće državnih službenika i namještenika, usavršavanje i napredovanje vrlo je teško primijeniti na lokalne službenike i namještenike. Zbog toga većina lokalnih jedinica radnopravni status lokalnih djelatnika uređuje svojim aktima, što dovodi do nejednakog reguliranja radnopravnog statusa lokalnih službenika. Zato se Zakon o državnim službenicima i namještenicima može samo privremeno i parcijalno primjenjivati na radni odnos lokalnih službenika te je stoga nužno donošenje posebnog zakona koji bi regulirao njihova prava, obveze i odgovornosti.

Predsjednik poglavarstva i njegovi zamjenici

Zakon propisuje da općinskog načelnika odnosno gradonačelnika bira općinsko odnosno gradsko vijeće, a župana županijska skupština, iz reda svojih članova, na način i po postupku utvrđenom poslovníkom u skladu sa statutom i zakonom. Osobe na tim funkcijama ujedno su po položaju predsjednici poglavarstva. To znači da predsjednik pogla-

⁴ Zakon o državnim službenicima i namještenicima (NN 27/01).

⁵ Vidjeti prijelazne i završne odredbe Zakona o državnim službenicima (NN 92/05).

varstva mora biti izabran iz reda lokalnih vijećnika. Takav način izbora Zakon propisuje jedino i isključivo za predsjednika poglavarstva, a ne i za njegove zamjenike i ostale članove poglavarstva. Budući da predsjednik poglavarstva mora biti iz reda vijećnika, a vijećnik mora imati prebivalište u lokalnoj jedinici u kojoj je izabran, predsjednik poglavarstva mora imati prebivalište na području lokalne jedinice u kojoj je izabran za predsjednika poglavarstva.

Zakon propisuje da predsjednika poglavarstva bira predstavničko tijelo *u pravilu* između nositelja lista stranaka i nezavisnih lista koje su osvojile mandate u predstavničkom tijelu. Postavlja se pitanje mora li vijećnik biti nositelj liste da bi mogao biti izabran za općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana. Budući da Zakon omogućuje iznimku, lokalno vijeće odnosno županijska skupština dužni su izabrati općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana iz reda članova vijeća, ali ne nužno i nositelja liste.

Novelom Zakona predviđeno je da općinski načelnik, gradonačelnik i župan imaju, u skladu sa statutom i zakonom, u pravilu dva zamjenika, koji se biraju većinom glasova svih članova općinskog vijeća, gradskog vijeća te županijske skupštine. Prema prijašnjem zakonskom rješenju mogli su imati do dva zamjenika, dakle najviše dva zamjenika. Izraz *u pravilu* (u novoj odredbi čl. 41.) dopušta broj zamjenika i manji i veći od pravila. Broj zamjenika treba odrediti statutom jedinice. Novom odredbom čl. 45/2. precizirano je da su zamjenici općinskog načelnika, gradonačelnika i župana po položaju zamjenici predsjednika poglavarstva. Novelom je naglašeno da se i zamjenik predsjednika poglavarstva uračunava, zajedno s predsjednikom poglavarstva, u ukupan broj članova toga tijela. Navedene odredbe nisu donijele značajnije promjene, ali je zakonodavac želio otkloniti dvojbe u vezi s položajem zamjenika koje su se pojavljivale u praksi.

Institut nepovjerenja i povjerenja predsjedniku poglavarstva

Novelom su preciznije definirana i razrađena pitanja vezana uz odnos predstavničkog tijela i predsjednika poglavarstva. Riječ je o institutu nepovjerenja i povjerenja općinskom načelniku, gradonačelniku ili županu kao predsjedniku poglavarstva.

Institut nepovjerenja utvrđen je odredbom čl. 16. Novele (kojom je potpuno promijenjen čl. 51. Zakona). Propisano je da predstavničko tijelo može općinskom načelniku, gradonačelniku ili županu, pojedinom članu poglavarstva ili poglavarstvu u cjelini iskazati nepovjerenje i razriješiti ih dužnosti prije isteka vremena na koje su izabrani. Prijedlog za iskazivanje nepovjerenja može podnijeti najmanje jedna trećina članova predstavničkog tijela, a o prijedlogu se ne može raspravljati i glasovati prije nego što protekne sedam dana od dana njegova podnošenja. Rasprava i glasovanje o prijedlogu za iskazivanje nepovjerenja mora se provesti najkasnije u roku 30 dana od dana dostave prijedloga predsjedniku predstavničkog tijela. Odredbom čl. 52. Zakona, koja se Novelom nije mijenjala, propisani su uvjeti pravovaljanosti odluke o nepovjerenju i posljedice izglasavanja nepovjerenja odnosno donošenja odluke o nepovjerenju.

Primjena dotadašnje odredbe čl. 51. Zakona, koja je regulirala pitanje povjerenja i glasovanje o povjerenju, i čl. 52. Zakona, sukladno kojoj se donosi odluka o nepovjerenju, izazivala je brojne teškoće u praksi zbog njihove nomotehničke neusklađenosti. Novom se odredbom čl. 51. nastoje otkloniti takvi problemi.

Novelom se regulira glasovanje o povjerenju poglavarstvu (novi čl. 52.a). Propisano je da općinski načelnik, gradonačelnik odnosno župan mogu tražiti glasovanje o povjerenju poglavarstvu, s tim da se neće smatrati da je poglavarstvu iskazano nepovjerenje ako predstavničko tijelo *ne* donese odluku kojom potvrđuje povjerenje. Smisao te odredbe je dati mogućnost predsjedniku poglavarstva da ispita uživa li povjerenje i kakvo, kao pokazatelj međusobnog odnosa predstavničkog i izvršnog tijela. Na taj način predsjednik poglavarstva može utvrditi daljnju politiku djelovanja poglavarstva.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina

Novela regulira ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina na zastupljenost u izvršnim i upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, što do sada nije bilo uređeno Zakonom. Tako je propisano da pripadnici nacionalnih manjina koji sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (NN 155/02)

imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima imaju pravo na zastupljenost i u izvršnim i upravnim tijelima tih jedinica (novi čl. 56.a). To pravo ostvaruju samo one nacionalne manjine koje su ostvarile pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima tih jedinica. Sukladno odredbi čl. 20. Ustavnog zakona, razmjernu zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu jedinice ostvaruju nacionalne manjine koje u stanovništvu jedinice lokalne samouprave, dakle općine ili grada, sudjeluju s najmanje 15%, odnosno ako u stanovništvu jedinice područne (regionalne) samouprave, dakle županije, sudjeluju s više od 5%.

Središnji državni ured za upravu zauzeo je stajalište da nacionalne manjine koje imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave, zastupljenost u izvršnim i upravnim tijelima ostvaruju s barem jednim svojim pripadnikom u pojedinom tijelu. Statutom je potrebno odrediti broj predstavnika nacionalne manjine u izvršnom tijelu i upravnim tijelima jedinice. Dispozitivno je pravo same jedinice da statutom odredi i veći broj članova iz reda nacionalne manjine.

Novelom je predviđeno da se pripadnici nacionalnih manjina prilikom prijave na natječaj za prijam u službu imaju pravo pozvati na ostvarenje prava koja im pripadaju sukladno Ustavnom zakonu te da su jedinice dužne politiku zapošljavanja provoditi tako da se osigura poštovanje prava pripadnicima nacionalnih manjina, sukladno odredbi čl. 22/4. Ustavnog zakona. Da bi pripadnici nacionalnih manjina mogli ostvariti prednost pri zapošljavanju, potrebno je da se jave na raspisani natječaj, da ispunjavaju natječajem propisane uvjete i da imaju jednake (ili bolje) uvjete od ostalih prijavljenih kandidata.

Stručno osposobljavanje i osnivanje Akademije za lokalnu demokraciju

Novela regulira stručno osposobljavanje lokalnih službenika i osnivanje ustanove za edukaciju lokalnih dužnosnika i službenika, što do sada nije bilo uređeno Zakonom. Nova zakonska odredba (čl. 56.b) predviđa trajno stručno osposobljavanje i usavršavanje lokalnih službenika tečajevima, seminarima i školovanjem. Trajno stručno osposobljavanje i usavršavanje provodit će se na osnovi strategije i plana koje će na teme-

lju zajedničkog prijedloga nacionalnog saveza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove lokalne i područne (regionalne) samouprave donijeti Vlada RH.

Novelom se omogućuje osnivanje ustanove za razvoj lokalne i područne (regionalne) samouprave (Akademija lokalne demokracije), koju bi radi osiguranja i provedbe kontinuirane edukacije lokalnih službenika i izabраних lokalnih dužnosnika osnovala Vlada, u suradnji s nacionalnim savezom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Nadzor nad zakonitošću rada i akata

Učinkovita provedba državnog nadzora jedan je od bitnih preduvjeta zakonitosti u funkcioniranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Novelom se državni nadzor regulira drugačije nego prema dosadašnjim zakonskim rješenjima. Veće ovlasti u nadzoru daju se predstojnicima ureda državne uprave i resorno nadležnim tijelima državne uprave. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave samostalne su u obavljaju poslova iz svog samoupravnog djelokruga te podliježu jedino i isključivo nadzoru zakonitosti ovlaštenih državnih tijela koji se provodi u zakonom razrađenom postupku.

Osim što je Novelom drugačije uređen državni nadzor, usklađena je i terminologija sa Zakonom o sustavu državne uprave. Sukladno novom zakonskom rješenju, nadzor zakonitosti općih akata koje u samoupravnom djelokrugu donose predstavnička tijela općina, gradova i županija obavljaju uredi državne uprave u županijama i nadležna središnja tijela državne uprave, svako u svojem djelokrugu. Ta je promjena rezultat potrebe da svako resorno tijelo središnje državne uprave nadzire provedbu zakona iz svoga djelokruga.

Zaključak

Novela Zakona jasnije je i preciznije regulirala pojedine institute, ali isto tako uvela i neke potpuno nove institute s ciljem kvalitetnijeg djelovanja lokalne i područne (regionalne) samouprave. Širenje djelokruga

lokalnih jedinica ima cilj osigurati veću samostalnost lokalne i područne (regionalne) samouprave prema središnjoj državnoj vlasti i upravi.

Promjene su parcijalne, s obzirom na reformu lokalne samouprave koja predstoji, posebno ako se ima na umu donošenje Zakona o neposrednom izboru općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba. Te će promjene zahtijevati daljnje prilagodbe, osobito u odnosima predstavničkog tijela lokalne jedinice i općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana.

Reforma lokalne samouprave postupan je proces koji treba kvalitetno i sustavno provoditi kako bi domaće zakonodavstvo potpuno postalo kompatibilno europskim standardima.

Prilog: Gradovi s više od 30.000 stanovnika

Red. broj	Grad	Broj stanovnika	Županija
1.	Zagreb	779.145	
2.	Split	188.694	Splitsko-dalmatinska
3.	Rijeka	144.043	Primorsko-goranska
4.	Osijek	114.616	Osječko-baranjska
5.	Zadar	72.718	Zadarska
6.	Slavonski Brod	64.612	Brodsko-posavska
7.	Velika Gorica	63.517	Zagrebačka
8.	Karlovac	59.395	Karlovačka
9.	Pula	58.594	Istarska
10.	Sisak	52.236	Sisačko-moslavačka
11.	Šibenik	51.553	Šibensko-kninska
12.	Varaždin	49.075	Varaždinska
13.	Dubrovnik	43.770	Dubrovačko-neretvanska
14.	Bjelovar	41.869	Bjelovarsko-bilogorska
15.	Samobor	36.206	Zagrebačka
16.	Vinkovci	35.912	Vukovarsko-srijemska
17.	Kaštela	34.103	Splitsko-dalmatinska
18.	Vukovar	31.670	Vukovarsko-srijemska
19.	Koprivnica	30.994	Koprivničko-križevačka
20.	Čakovec	30.455	Međimurska
21.	Đakovo	30.092	Osječko-baranjska